

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет/інститут
Навчально науковий інститут мистецтв**

**Кафедра методики музичного
виховання та диригування**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Музичне мистецтво»

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від “16” січня 2024 р.**

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Музична педагогіка вищої школи
Викладач (і)	Карась Ганна Василівна доктор мистецтвознавства, професор
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	HYPERLINK "
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіка індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є музична педагогіка вищої школи.

Навчальна дисципліна «Музична педагогіка вищої школи» базується на теорії і практиці професійного розвитку музиканта, що забезпечує процес мистецької освіти магістрів, формує їх професійний розвиток, що є необхідним для майбутньої музичної творчості, музично-педагогічної майстерності, музично-педагогічної культури. Вузівський курс музичної педагогіки вищої школи передбачає підготовку висококваліфікованого спеціаліста, що володіє комплексом знань, необхідних для організації та успішного керівництва музичними колективами різної кваліфікації.

Зміст дисципліни полягає в ознайомленні майбутніх фахівців з науково-теоретичними основами музичної педагогіки вищої школи, її науковим апаратом; систематизації знань про систему вищої мистецької освіти; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній; формуванню широкого художнього кругозору майбутнього викладача, вихованні вміння самостійно мислити, критично аналізувати прочитану літературу; навчити студентів виконанню практичних завдань. Виходячи із сучасного стану і розвитку мистецтва, а також, враховуючи навчальну програму, відпрацьовану у закладах вищої освіти, що готують музикантів-виконавців, слід вважати доцільним вирішення в рамках цього курсу перерахованих завдань.

Завдання курсу полягають 1) у теоретичному узагальненні музичної педагогіки вищої школи; 2) в ознайомленні з різними підходами до форм організації мистецького навчання; 3) в освоєнні складних проблем розвитку мистецької освіти сучасності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання курсу «Музична педагогіка вищої школи» полягає у формуванні засобів професійного розвитку в процесі професійної підготовки магістрів за освітньою програмою «Музичне мистецтво»; оволодінні науково-теоретичними основами музичної педагогіки вищої школи, як складової навчальної дисципліни музично-педагогічної освіти у ЗВО; розширенні і професійному загостренні тематики теоретичної та методичної підготовки майбутніх спеціалістів, зміст якої не охоплюється повністю рамками стандартних дисциплін; підготовці фахівців-музикантів до практичної роботи в якості викладачів спеціальних дисциплін в закладах фахової передвищої освіти.

Курс «Музична педагогіка вищої школи» є теоретико-практичною дисципліною і поєднує науково-теоретичний матеріал в різних аспектах.

Курс «Музична педагогіка вищої школи» базується на вивченні таких музичних дисциплін: історія музики, педагогіка, психологія, музична психологія. Курс «Музична педагогіка вищої школи» є однією з профільюючих дисциплін, що визначають кваліфікацію випускника як викладача. Дисципліна дає основні знання про історію становлення багаторівневої мистецької освіти, формування мережі європейських класичних університетів, розвитку різних типів закладів освіти мистецького профілю (від античних гімнасеумів до сучасних музичних шкіл, закладів фахової передвищої освіти, консерваторій та академій музики).

Досягнення мети передбачає опанування здобувачами освіти змісту курсу, що виявляться у:

- стійкій мотивації культурного зростання засобами професії і усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійного ресурсу;

- знаннях основних теорій розвитку людини засобами музичного мистецтва і розуміння їх основ для забезпечення оригінального використання ідей, а також проведення наукових досліджень;

- здатності до системної апперцепції і інтеграції галузевого знання та подолання суперечностей його об'єктивації у педагогічній реальності;

- здатності і уміннях використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку себе і іншого у новому середовищі і культуровідповідних контекстах художнього розвитку людини;

- уміннях зрозумілого донесення власної професійної позиції до фахівців і нефахівців у музично-педагогічній галузі;

- навичках самостійно продовжувати навчання.

Успішність досягнення поставленої мети залежить від результативності розв'язання таких **завдань** курсу:

- формування умінь самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності і культурних вимог її вдосконалення;
- формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної і мистецької галузей;
- формування соціально-професійних і міжпредметних компетенцій;
- формування музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта, музиканта-виконавця;
- розвиток здатності до інтелектуальної автономності.

Методи навчання:

словесний, наочний, навчально-пізнавальний, проблемно-пошуковий, практичний, пояснення, стимулювання і мотивації, практичні вправи, робота з літературою.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК. 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК. 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності

- ФК. 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.
- ФК. 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- ФК. 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
- ФК 10. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті, вокалу, диригування з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

ПРН9. Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	Стац. – 20; Заочн.- 6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	Стац. – 10; Заочн. - 4
самостійна робота	Стац. – 60; Заочн. - 80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	025 Музичне мистецтво	I	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Основні категорії музичної дидактики вищої школи. Зміст вищої музичної освіти			
Тема 2. Зміст музично-педагогічного процесу у вищій школі. Методи і форми організації мистецького навчання. Особливості методів навчання у закладах вищої музичної освіти. Методи навчання на мистецьких спеціальностях в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника			

Тема 3. Зміст музично-педагогічного процесу у вищій школі. Форми організації навчання студентів-музикантів у закладах вищої освіти, у т. ч. в Прикарпатському національному університеті імені В			
Тема 4. Механізми модернізації музично-педагогічного процесу у вищій школі. Творча самореалізація майбутнього фахівця-музиканта в інтерпретаційному процесі. Проективна техніка в сучасному музично-педагогічному процесі.			
Тема 5. Становлення і розвиток української музичної педагогіки. Особливості розвитку музичної педагогіки на Прикарпатті.			
Тема 6. Національна система музичної освіти в Незалежній Україні (1991-2022). Місце Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в системі вищої мистецької освіти			
Тема 7. Сучасна зарубіжна музична освіта: с			
Т			
Тема 9. Організація науково-дослідної роботи студентів на факультетах мистецького спрямування у ЗВО. Сутність науково-дослідної роботи студентів в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Види і форми наукового музикознавчого дослідження студентів			
Тема 10. Організація науково-дослідної роботи студентів на факультетах мистецького спрямування у			
ЗАГ.:			

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника http://surl.li/lkifv
---	---

	<p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.</p> <p>90-100 балів (А «Зараховано») отримує студент, який виконав всі види самостійної роботи, практичні заняття, дав повні відповіді на запитання на заліку, опрацював рекомендовану літературу.</p> <p>80–89 балів (В «Зараховано») отримує студент, який виконав всі види самостійної роботи, практичні заняття, дав відповіді на запитання на заліку, опрацював більшість рекомендованої літератури.</p> <p>70–79 балів (С «Зараховано») отримує студент, який виконав більшу частину видів самостійної роботи, практичні заняття, дав відповіді на запитання на заліку, опрацював значну кількість рекомендованої літератури.</p> <p>60–69 балів (D «Зараховано») отримує студент, який виконав половину видів самостійної роботи, практичних занять, дав неповні відповіді на запитання на заліку, опрацював половину рекомендованої літератури.</p> <p>50–59 балів (Е «Зараховано») отримує студент, який виконав третину видів самостійної роботи, практичних занять, дав неповні відповіді на запитання на заліку, опрацював третину рекомендованої літератури.</p> <p>26–49 балів (FX не зараховано з можливістю повторного складання) отримує студент, який виконав хоч якусь частину видів самостійної роботи, практичних занять, не дав відповіді на запитання на заліку, опрацював малу кількість рекомендованої літератури.</p> <p>0-25 балів (F не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) отримує студент, який не виконав жодного виду самостійної роботи, практичних занять, не може дати відповіді на запитання на заліку, не опрацював рекомендованої літератури.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Вид роботи: письмова контрольна робота.</p> <p>Термін написання: для денної форми навчання - після опанування тем, для заочної - за 10 днів до початку сесії</p> <p>Форма: від руки, друкована або електронний варіант.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>1. Здійснити характеристику основних категорій музичної дидактики вищої школи, змісту вищої музичної освіти.</p> <p>2. Визначити зміст музично-педагогічного процесу у вищій школі, методи і форми організації мистецького навчання, особливості методів навчання у закладах вищої музичної освіти. Методи навчання на мистецьких спеціальностях в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефанива</p> <p>3. Здійснити характеристику форм організації навчання і студентів-музикантів у закладах вищої освіти, у т. ч. в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефанива</p>

	<p>4. Охарактеризувати механізми модернізації музично-педагогічного процесу у вищій школі. Творча самореалізація майбутнього фахівця-музиканта в інтерпретаційному процесі. Проективна техніка в сучасному музично-педагогічному</p> <p>п</p> <p>б. Здійснити характеристику становлення і розвитку української музичної педагогіки. Особливості розвитку музичної педагогіки на Прикарпатті.</p> <p>ц</p> <p>б. Охарактеризувати національну систему музичної освіти в Незалежній Україні (1991-2022). Місце Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в системі вищої мистецької освіти</p> <p>Охарактеризувати сучасну зарубіжну музичну освіту: структуру, тенденції розвитку, специфіку змісту</p> <p>Визначити проблеми інтеграції мистецької освіти</p> <p>. Охарактеризувати організацію науково-дослідної роботи студентів на факультетах мистецького спрямування у ЗВО. Сутність науково-дослідної роботи студентів в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Види і форми наукового музикознавчого дослідження студентів</p> <p>. Здійснити характеристику механізмів модернізації музично-педагогічного процесу у вищій школі</p> <p>10. охарактеризувати структура музикознавчого дослідження студентів</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd</p> <p>Опрацювання рекомендованої літератури.</p> <p>Виконання письмових контрольних робіт.</p> <p>Усні відповіді на практичних заняттях.</p> <p>Мінімальна кількість балів допуску до підсумкового контролю – 25 балів.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>II семестр - залік.</p> <p>Форма здачі – комбінована.</p> <p>Максимальна кількість балів за залік – 100, мінімальна – 50.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція)у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <http://surl.li/dzugk> метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально-і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх

ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування

Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція)

<http://surl.li/dhrfg>, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;

Кодекси честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)

<http://surl.li/dhres>, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади

та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету»

Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають аудиторні заняття курсу. Пропуски занять здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять та опрацюванні літератури із лекційної тематики курсу.

Неформальна освіта: регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

Платформа Coursera for Campus;

сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника);

Erasmus+UA

8. Рекомендована література

1. Академія музичної еліти України: До 90-річчя Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського / автори-упор.: А. П. Лашенко (кер. проекту), О. І. Малозьомова, Т. В. Гусарчук; Ред кол.: В. І. Рожок (голова) та ін. Київ: Муз. Україна, 2004.

2. Александрова Н. Г., Бондар Н. А., Бузанова Н. С., Вірановський Г. М., Горелік Л. М. Одеській державній музичній академії імені А. В. Нежданової – 90. Одеса: Друк, 2003.

3. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурний аспект: монографія. 2-ге вид. перероб. і доп. Київ: Українська ідея, 2001.

4. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання: навчально-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2018. 404 с.

5. «Без пісень нема життя...» (До 40-річчя заснування музичного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника) : музично-краєзнавчий альманах / упор. Дутчак В. Г., Карась Г. В, Ортинська М. З., Чоловський П. М. Івано-Франківськ : Гостинець, 2006. 140 с.

6. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2012. 256 с.

7. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ – Чернівці: Букрек, 2018. 320 с.

8. Бондарчук В. О. Історія народно-інструментального виконавства в Україні: навчальний посібник. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2014. 192 с.

Бондарчук В. О. Культура і музична освіта в Україні. *Філософія культури: основні поняття, напрями, персоналії*: навчальний посібник. Київ-Чернівці: Букрек, 2020. С. 173–183.

10. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область : [колективна монографія] / ред. рада вид. : В. Г. Кремень (гол.) [та ін.]; редкол. тому : Б. К. Остафійчук (гол.), В. І. Кононенко (від. ред.) [та ін.]. Київ : Знання України, 2010. 335 с. Авторський колектив:... Карась Г. та ін.

11. *Вокальне мистецтво: Історія. Сучасність. Перспективи* : зб. статей / ред.-упоряд. Ганна Карась. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 208 с.

12. Волков С. М. Мистецька освіта в культурі України 90-х років ХХ ст. Київ, 2006. 207 с.

13. Глібовицький І. С. Музичне життя Буковини ХІХ – початку ХХ століття як прояв полікультурного середовища: автореферат дис.... канд. мистецтвознавства. Івано-Франківськ, 2010. 20 с.

14. Гнидь Б. Історія вокального мистецтва: підручник Київ: НМАУ, 1997.

15. Гончар О. В. Педагогічна взаємодія учасників навчального процесу в системі вищої освіти України (історико-педагогічний аспект): монографія. Харків: ХНАДУ, 2011. 424 с.

16. Граб У. Музикологія як університетська дисципліна: Львівська музикологічна школа Адольфа Хібінського (1912–1941). Львів: Вид-во Українського Католицького Університету, 2009.

17. Гуральник Н. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті музичної педагогіки: історико-методологічні та теоретико-технологічні аспекти: монографія . Київ: НПУ, 2007.

18. Дутчак В. Г. Бандурне мистецтво українського зарубіжжя ХХ – початку ХХІ століття: монографія. Івано-Франківськ: Фоліант, 2013. 488 с.

19. Жишкович М. А. Освітньо-педагогічні аспекти розвитку вокального мистецтва Львова (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.): монографія. Львів: СПОЛОМ, 2012.

20. Карась А. USA Ukrainian diaspora preserving and developing music education traditions of M. Lysenko Higher music institute / Сохранение и развитие традиций музыкального образования Высшего музыкального института им. Н. Лысенко украинской диаспорой США. *Transformation of approaches to education in regions of the World: experience of Russia, CIS states, Europe states and the USA. Volume 1*: [колективна монографія]/ ed. by K. Reiss. New York : CIBUNET Publishing, 2013. P. 94–105.

21. Карась Г. Актуалізація музично-педагогічної хорової спадщини українського зарубіжжя в сучасному освітньому процесі України. *Наукові збірки Львівської нац. муз. академії ім. М. В. Лисенка. Вип. 22. «Музикознавчі студії–2010»* : зб. наук. статей. Львів : Сполом, 2010. С. 185–194.

22. Карась Г. Диригентсько-освітні курси та семінари української діаспори в Канаді як форма забезпечення мистецької освіти впродовж життя. *Доступність і неперервність освіти впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика*: збірник тез доповідей науково-практичної інтернетконференції з міжнародною участю (Івано-Франківськ, 17 травня 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. С. 283–286.

23. Карась Г. Діяльність освітніх інституцій кобзарського мистецтва в діаспорі: джерелознавчий аспект. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Вип. 15–16. Івано-Франківськ, 2009. С. 54–61.

24. Карась Г. В. Майстер-клас з академічного вокалу як форма активізації навчального процесу у мистецьких закладах вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. Випуск 204. С.130–133.

25. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття: монографія. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. 1164 с.

26. Карась Г. Особливості розвитку музичної освіти українців в умовах переходових таборів Європи після Другої світової війни. *Мистецтвознавчі записки* : зб. наук. праць. Вип. 11. К. : Міленіум, 2007. С. 15–18.
27. Карась Г. В. Платонида Щуровська-Россіневич – перша українська професійна хорова диригентка: монографія. Івано-Франківськ: Фоліант, 2022. 428 с.
28. Карась Г. Типологія освітніх бандурних інституцій української діаспори. *Zinovii Shtokalko: from kobzar traditions to bandura modern style* : collective monograph. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2021. С. 165-183.
29. Кашкадамова Н. Історія фортеп’янного мистецтва ХІХ ст.: підручник. Тернопіль: Астон», 2006.
30. Кияновська Л Галицька музична культура ХІХ – ХХ ст.: навч. посіб. Чернівці: Книги–ХХІ, 2007.
33. Корній Л. Музична освіта. *Корній Л. Історія української музики*. Київ-Харків-Нью-Йорк, 2001. Ч.3. С. 45–56.
35. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні: шляхи модернізації: факти, роздуми, перспективи. Київ: Грамота, 2003.
36. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005.
37. Кушнір В. А. Системний аналіз педагогічного процесу: методологічний аспект: монографія. Кіровоград: Вид Центр КДПУ, 2001. 348 с.
38. Лащенко А. З історії київської хорової школи. Київ: Музична Україна, 2007.
39. Лошков Ю. І. Генеза та становлення диригентського виконавства в Україні: монографія. Харків: ХДАК, 2007. 221 с.
40. Мазепа Л., Мазепа Т. Шлях до Музичної Академії у Львові. У 2 т. Т. І: Від доби міських музикантів до Консерваторії [поч. ХV ст. – 1939 р.]. Т. 2: Від Консерваторії до Академії (1939 – 2003). Львів: Сполом, 2003.
42. Мартинюк Т. В. Музичний професіоналізм Північного Приазов’я ХІХ–ХХ століть: монографія. Мелітополь, 2003. 608 с.
43. Михайличенко О. В. Основи загальної та музичної педагогіки: теорія та історія. Суми, 2004.
45. Музично-педагогічні системи та концепції ХХ століття: підручник / [Ніколаї Г. Ю., Черкасов В. Ф. та ін.]; за заг. ред. канд. пед. наук, проф. Тайнель Е. З. Вид. 2-ге. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. Харків, 2018.
46. Навчально-науковий інститут мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (2001–2021): довідково-презентаційне видання / під заг. ред. А. В. Грицана. Івано-Франківськ: Фоліант, 2021 368 с.
47. Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського 100 років. Київ: Музична Україна, 2013. 542 с.
48. Ніколаї Г. Ю. Музично-педагогічна освіта в Польщі: історія та сучасність. Суми: СУМДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. 396 с.
49. Овчаренко Н. А. Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія та методологія. Кривий Ріг, 2014 400 с.
50. Одеська національна музична академія імені Нежданової. 100 років її існування. Одеса: Астропринт, 2013.
51. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невинні діалоги: зб. метод. матеріалів, нарисів, статей. Одеса: Астропринт, 2021. 444 с.
52. «Окрилена хоровою піснею». Ольга Ничай: диригент, педагог, музично-громадський діяч (до 80-річчя від дня народження Заслуженого працівника культури України, професора Ольги Ничай та 20-річчя заснування Навчально-наукового інституту мистецтв): науково-популярні нариси / за редакцією доктора мистецтвознавства, професора Г. Карась, кандидата мистецтвознавства, доцента Л. Романюк. Івано-Франківськ: Фоліант, 2021. 442 с.
53. Олексюк О. М., Ткач М. М. Музично-педагогічний процес у вищій школі: посібник. Київ: Знання України, 2009. 123 с.

54. Орлов В. Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: монографія. Київ: Наукова думка, 2003. 263 с.
55. Отич О. М. Мистецтво у розвитку індивідуальності педагога: історичний і методологічний аспекти: монографія. Чернівці: Зелена Буковина, 2008. 440 с.
56. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
57. Педагогіка вищої школи: словник-довідник / упор. О. О. Фунтікова. Запоріжжя: КПУ, 2014. 432 с.
58. Полубоярина І. І. Музично-педагогічний процес у вищій школі. Київ: Знання України, 2009. 123 с.
59. Растригіна А. М. Педагогіка свободи: методологічні та соціально-педагогічні основи. Кіровоград: Імекс ЛТД, 2002. 260 с.
60. Романюк Л., Черепанин М. Музичне і театральне життя Станиславова (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.): монографія Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2016.
61. Ростовський О. Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки. Ніжин, 2003. 123 с.
62. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: навчальний посібник. Київ: 2002. 270 с.
63. Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика: монографія. Рівне: РДГУ, 2007. 235 с.
64. Сегеда Н. А. Професійний розвиток викладача музичного мистецтва: історія, методологія, теорія: монографія. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 273 с.
65. Смирнова Т. А. Музична педагогіка і психологія вищої школи: навчальний посібник. Харків: Вид-во «Лідер», 2021. 180 с.
66. Смирнова Т. А. Теоретико-методологічні основи музичної педагогіки: підручник. Харків: Вид-во «Лідер», 2022. 256 с.
67. Смирнова Т. А. Теорія та методика диригентсько-хорової освіти у вищих навчальних закладах: психолого-педагогічний аспект. Харків: вид-во Ліхтар, 2008 445 с.
68. Софія і Станіслав Дністрянські. Листи. Спогади. Статті : монографія / за ред. д-ра мистецтвозн., проф. Г. Карась; упоряд. : Ганна Карась, Людмила Обух. Івано-Франківськ : Фоліант, 2018.
69. Сташевська І. О. Розвиток музичної педагогіки в Німеччині (ХХ ст.): автореферат дис. ... д-ра. пед наук. Луганськ, 2011. 40 с.
70. Сторінки історії Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка. 2-ге вид., доп Львів: В-во «СПОЛОМ», 2008.
71. «Творче життя – як крапля роси» (до 80-річчя від дня народження заслуженої діячки мистецтв України, професорки Христини Михайлюк та 55-річчя створення народного во-кального ансамблю «Росинка») : науково-популярні нариси / за редакцією докторки мистецтвознавства, професорки Г. Карась; автори-упорядники Г. Карась, М. Ортинська, О. Черсак, О. Молодій. Івано-Франківськ, 2022. 491.
72. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Харків, 2006 127 с.
73. Федорків О. П. Динаміка професіоналізації української музичної освіти в Галичині першої половини ХХ століття: автореферат дис. ... канд. мистецтвознавства. Львів, 2017.
74. Хорове мистецтво у вищій школі: проблеми і перспективи професійної підготовки : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 25–26 жовтня 2013 р.) / [ред.-упоряд. Г. Карась, Л. Серганюк]. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2013. 131 с.
76. Черкасов В. Ф. Музично-педагогічна освіта України на межі двох тисячоліть (1991–2010): навчальний посібник. Кіровоград, 2011. 380 с.
77. Черкасов В. Ф. Основи наукових досліджень в музично-освітній галузі: підручник. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, Харків: ФОП Озеров, 2017. 316 с.

78. Шаповалова Л. В. Рефлексивный художник. Проблема рефлексии в музыкальном творчестве: монография. Харьков: Скорпион, 2007 292 с.

79. Шульгіна В. Д. Українська музична педагогіка: підручник Київ: НАКККиМ, 2016.

80. Karas H. The Oleksandr Koshytsya Choral Conducting School as a Social Phenomenon. *Professional Artistic Education and Culture within Modern Global Transformations* / ed. O. Oleksiuk. Cambridge Scholars Publishing, 2018. С. 15–27.

81. Hanna KARAS, Lesia ROMANIUK, Iryna NOVOSIADLA, Liudmyla OBUKH, Zhanna ZVARYCHUK. INTRODUCTION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE STUDY OF MUSIC DISCIPLINES IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE. *RPGE – Revista on line de Política e Gestão Educacional*, Araraquara, v. 25, n. esp. 3, p. 1618-1634, set. 2021. e-ISSN: 1982-5587, stratified in the Qualis 2017/2018 (A4) – Google Scholar Impact Fact (Index h =11 and Index i10 = 17). Impact Factor MIAR Spain 2019 = 7.8. Periodical indexed in the **Web of Science**. REDIB Impact Factor – Normalized Percentile = 37.112 - global classification = 8.307 DOI: <https://doi.org/10.22633/rpge.v25iesp.3.15585>

Викладач

доктор мистецтвознавства, професор Карась Г. В.